

H Y G I E N E

Kleuters

au, dat doet pijn!

WO 1.9 De kleuters kunnen bij zichzelf en bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond herkennen. De kleuters kunnen in concrete situaties gedragingen herkennen die bevorderlijk of schadelijk zijn voor hun gezondheid.

Integratie

Kan passen in lessen over ziek zijn, de dokter, het ziekenhuis, ...

Doelstelling

De kleuters kennen het verschil tussen ziek zijn en gezond zijn.

De kleuters omschrijven hun pijn op een duidelijke manier, waar de pijn is, wat ze voelen

Materiaal

Naald, kaars, lucifers.

Mogelijke activiteiten

* Bewegingsspelletjes

In een klassengesprek polst de juf in hoeverre de kleuters al 'pijn' gehad hebben.

- Wie heeft al erge pijn gehad?
- Waar had je toen pijn?
- Hoe erg was die pijn?
- Wat zag je?
- Wat heb je toen gedaan?
- Hoe hield je je toen?
- Wie wil dat eens voordoen?

De kleuters bootsen de verschillende houdingen bij pijn na.

Voorbeelden:

- Bij felle buikpijn (ineenkrimpen)
- Bij hevige tandpijn (hand op wang)
- Als je op je knie gevallen bent (wenen, proper doekje op de knie)
- Als je in je vinger hebt gesneden (vinger in mond, doekje errond)
- Bij een armbreuk (vasthouden, gips, ...)

* Proefjes

De juf kondigt aan dat ze enkele proefjes in verband met pijn gaat doen.

Voorbeelden:

- Prikken met naald
- Vinger door kaars

De juf doet de proef met alle kleuters die willen. De kleuters zeggen nadien of het pijn deed.

Besluit: pijn is relatief. Iedereen voelt het anders aan.

de toverzakdoek

WO 1.10 De kleuters tonen goede gewoonten van dagelijkse hygiëne.

Integratie

Kan passen binnen het thema wassen, ziek zijn, ...
Of tijdens het wekelijks poppenkastuurtje.

Doelstelling

De kleuters weten waarvoor een zakdoek dient.
De kleuters kennen de gevaren van een vuile zakdoek.
De kleuters kennen het belang van hygiëne in verband met zakdoeken.

Materiaal

Poppenkast, speelpoppen Klaas en Piet, een zakdoek.

Mogelijke activiteiten

* Poppenspel 'de toverzakdoek'

De juf speelt het poppenspel.

1ste bedrijf

Klaas maakt een wandeling.
Hij vindt een gebruikte zakdoek.
Telkens hij zijn neus snuit met deze zakdoek moet hij niezen en hoesten.
Hij weet niet hoe dat komt en denkt dat het een hele speciale zakdoek is.
Ook de vrienden van Klaas moeten niezen en hoesten telkens als hij die zakdoek bovenhaalt.
Ze noemen hem "de toverzakdoek van Klaas".

2de bedrijf

Piet loopt bijna met zijn neus tegen de grond. Hij is op zoek naar iets. Zijn zakdoek! Hij heeft een grote verkoudheid en zonder zakdoek kan hij niet.
Piet maakt zich vreselijk ongerust.
Zijn zakdoek is niet proper en zit vol microben. Als iemand zijn zakdoek zou vinden en zijn neus ermee snuiten ... oei, wat zou er dan gebeuren!

Misschien weten de kleuters waar zijn zakdoek is?

3de bedrijf

Piet gaat op zoek naar Klaas.
In de verte hoort hij niezen en hoesten.
Zo is het gemakkelijk Klaas te vinden!
Piet vertelt dat Klaas zijn zakdoek heeft gevonden en zegt uit dat het geen toverzakdoek is.

Hij vraagt aan de kleuters waarom.

* Klasgesprek

De kleuters antwoorden op de vraag van de pop.

Mogelijke antwoorden:

- Omdat het een vuile zakdoek is.
- Omdat iedereen erdoor verkouden kan geraken.

We bespreken waarvoor we een zakdoek kunnen gebruiken:

- Met een zakdoek snuiten we onze neus of vegen onze tranen weg.
- We houden hem voor de mond bij het hoesten en niezen.
- We stoppen onze zakdoek in onze zak of op een veilige plaats.
- We bespreken wat we met een zakdoek niet doen:
- We gebruiken geen vuile zakdoek op een wonde.
- We gebruiken geen zakdoek van iemand anders.
- Zakdoeken laten rondslingeren is niet netjes en kan besmetting veroorzaken.

Aandachtspunt

- Als iemands zakdoek erg vuil is of als iemand zijn zakdoek vergeten is krijgt die een papieren zakdoek van de juf.
- Het is wel gemakkelijk dat iedereen de doos met wegwerpzakdoeken weet staan, dan hoef je niemand lastig te vallen.
- De vuile wegwerpzakdoeken gaan onmiddellijk in de vuilbak.

ik mag op de film!

LO 2.4 De kleuters ontwikkelen een correcte lichaamshouding.

Integratie

Deze oefening kan best meerdere keren per schooljaar aan bod komen.

Doelstelling

De kleuters bekijken hun lichaamshouding.
De kleuters verbeteren hun lichaams-
houding.

Materiaal

Camera (video, digitaal), TV, enkele
zitballen.

Mogelijke activiteiten

De juf of een medewerker registreert met
camera regelmatig, op verschillende
momenten, de lichaamshoudingen van de
kinderen bij verschillende activiteiten.
De juf bekijkt met de kinderen de
filmfragmenten en samen bespreken ze de
lichaamshoudingen.

In welke houding zit jij? En jij? Is dit een
gemakkelijke houding? Denk je dat dit een
goede houding is? Hoe kan deze houding
verbeterd worden?

Dan gaat de juf met de kleuters correcte
lichaamshoudingen inoefenen.

De juf doet één houding voor en legt uit
waarop de kleuters moeten letten. Daarna
oefenen de kleuters:

- oefeningen op een zitbal voor het
aanleren van een correcte zit in open
hoek
- oefeningen op een stoel voor het zitten
in open hoek

- oefeningen in correcte staanhouding:
bekken kanteling en schouders achteruit
- oefeningen in gezonde lighouding:
- foetushouding (op de zij en helemaal
opgerold)
- op de rug, met de knieën opgetrokken.

De juf maakt opnames tijdens de
verschillende oefeningen.

- De juf en de kleuters bekijken samen de
nieuwe opnames.
- Ze bespreken of de houding reeds
verbeterd is.
- Ze bespreken de elementen waaraan ze
nog aandacht moeten schenken.

Wanneer geen camera beschikbaar is,
kunnen de kleuters elkaar in groepjes
observeren.

Aandachtspunt

- Het is belangrijk dat de kinderen hun
eigen houding bekijken, bespreken en
verbeteren. Het is niet de bedoeling
elkaar te bekritisieren.
- Zitten in open hoek betekent zitten met
een open hoek (135°) tussen bovenbeen
en romp zodat het bekken kantelt en
onderbeensteun noodzakelijk is.

Joop de microbe

WO 1.10 De kleuters tonen goede gewoonten inzake dagelijkse hygiëne.

Integratie

Kan passen binnen het thema ziek zijn, hygiëne, ...

Doelstelling

De kleuters noemen oorzaken van ziekte op.
De kleuters bespreken wat ziek zijn meebrengt voor zichzelf en voor anderen.
De kleuters vertellen over de verzorging bij ziekte.

Materiaal

Werkblad Joop de microbe met:

- microben die langs de vinger in de mond komen
- ziekmakers op een hand

Mogelijke activiteiten

De kleuters wassen de handen na de speeltijd.

* Klasgesprek

Enkele kleuters vertellen vanuit eigen ervaringen over ziek zijn. Misschien zijn ze zelf ziek geweest of is er een zieke in de familie.

De juf vraagt naar de volgende aspecten:

- **Ziekteverschijnselen:** *moeheid, een naar gevoel.*
- **De verzorging:** *door wie en hoe?*
Soms is het nodig dat een dokter komt. We leren de kleuters dat een dokters-onderzoek heel gewoon is.

De kleuters praten over hun ervaringen met de dokter: wat hij doet, wat hij zegt.

- Veranderingen in het **leefpatroon:** de kleuters vertellen wat ze vervelend vinden wanneer ze ziek zijn.

De juf vertelt over de oorzaak van ziek zijn. Daarbij vertelt ze over microben.

Microben zijn beestjes, zo klein dat je ze niet kunt zien.

Ze zitten in en op alles wat niet net is: op de grond, in stof, in vervuilde lucht, vervuild water, ...

Langs deze verschillende wegen komen we in aanraking met microben.

Langs neus, mond, oren en wonden proberen ze ons lichaam binnen te dringen en ons ziek te maken.

Hoe kunnen we ons beschermen tegen microben ?

Door:

- hygiënisch te zijn
- te zorgen voor goede eet- en slaapgewoonten
- bij het niezen en hoesten hand of een zakdoek voor de mond te houden
- geen zakdoek van een ander te gebruiken
- bij ziekte thuis te blijven, anders worden de andere kinderen ook ziek
- niets op te eten dat op de grond gevallen is

Het is belangrijk de kleuters te laten inzien dat het wassen een belangrijke functie heeft bij het voorkomen van infectieziekten.

* Loopspel

Een kleuter is een microbenverjager (spons). De andere kleuters zijn de microben.

De juf tekent evenveel cirkels in krijt op de grond en muren als er microben (min één) zijn. Alle microben lopen vrij rond in de klas. Op een signaal zoekt elke microbe een vuil plaatsje (cirkels op de grond). Er is één vuile plaats te kort, want terwijl de microben rondlopen, veegt de microbenverjager telkens een vuile plaats weg met de spons.

De microbe die geen vuile plaats vindt sluit zich aan bij de microbeverjager. Het spel wordt gespeeld tot er geen microben meer zijn.

* Versje 'Pieterbaas'

Het verhaal van de microben kan ook gebracht worden met volgend versje:

*Zeg, ken jij Peterbaasje?
een vluggerd, net een haasje.
Hij doet wel een beetje dom,
en weet jij ook waarom?
Hij wast zich nooit echt goed,
en is altijd zwart als roet.
Hij snuit nooit zijn neus,
dat vindt hij veel te preuts!*

*Van lekker en gezond eten,
moet hij ook al niets weten.
Verse groenten en vers fruit,
spuugt hij allemaal weer uit!
En denk je dat dit alles is,
neen hoor, je hebt het mis.
Hij wil ook nooit vroeg naar bed toe,
want hij denkt: ik ben niet moe!*

*En dan komt Joop!
een kleine stoute microbe!
Die houdt van een vuil plaatsje,
zoals de mond van Pieterbaasje.
Onze baas is niet heel sterk,
en Joop microbe begint zijn werk.
Hij brengt mee een heel gezin,
zij kruipen 't vuile mondje in!*

*En op een dag ... heel echt,
voelt Pieterbaas zich slecht.
Hij is ziek en hij heeft pijn,
ja, hoe kan het anders zijn!
Een warm hoofd, een zere keel,
het wordt allemaal te veel!
Er moet vlug een dokter wezen,
om ons baasje te genezen.*

*De dokter zegt: "Laat je mond eens zien.
Poets jij nooit je tanden misschien?
Microben heb je zeker en vast,
heb jij daar ooit eens aan gedacht?
Verzorg je nu zoals het moet,
dan komt alles weer goed.
Met deze drank en medicijnen,
zal Joop microbe gauw verdwijnen!"*

* Versje 'Ziek'

*Ik zit hier in mijn nachtjapon
ik wou dat ik naar buiten kon
want buiten schijnt de zon.*

*Maar ik ben ziek! Ik kijk maar wat...
Heb jij dat ook wel eens gehad,
dat jij zóóó'n buikpijn had.*

*De zonnestraaltjes op mijn spreid
komen op bezoek bij mij
en poesje Mikkie zit erbij
En jij? Wanneer kom jij?*

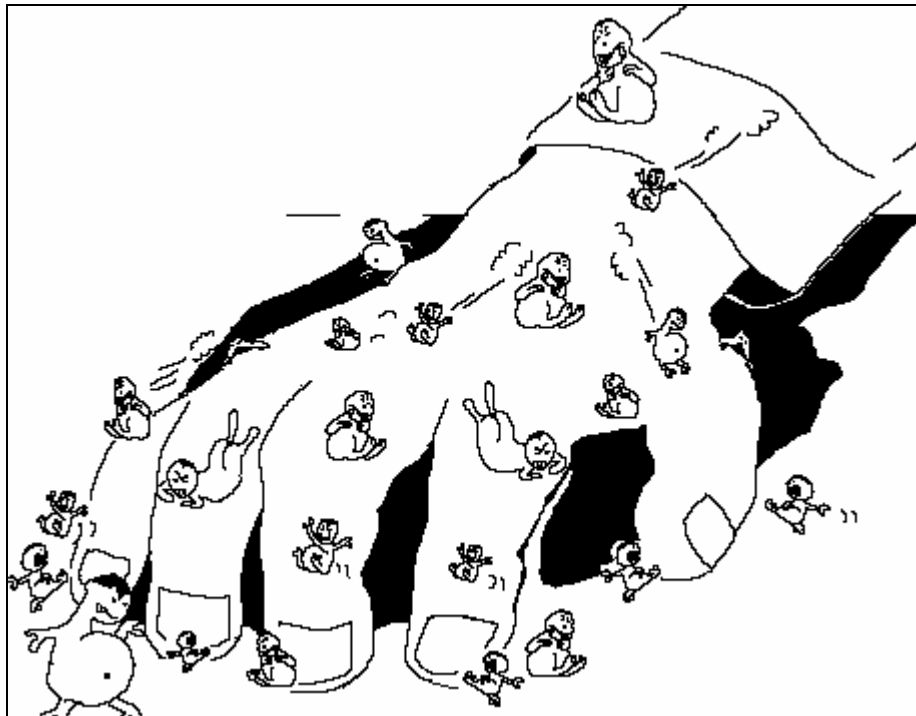
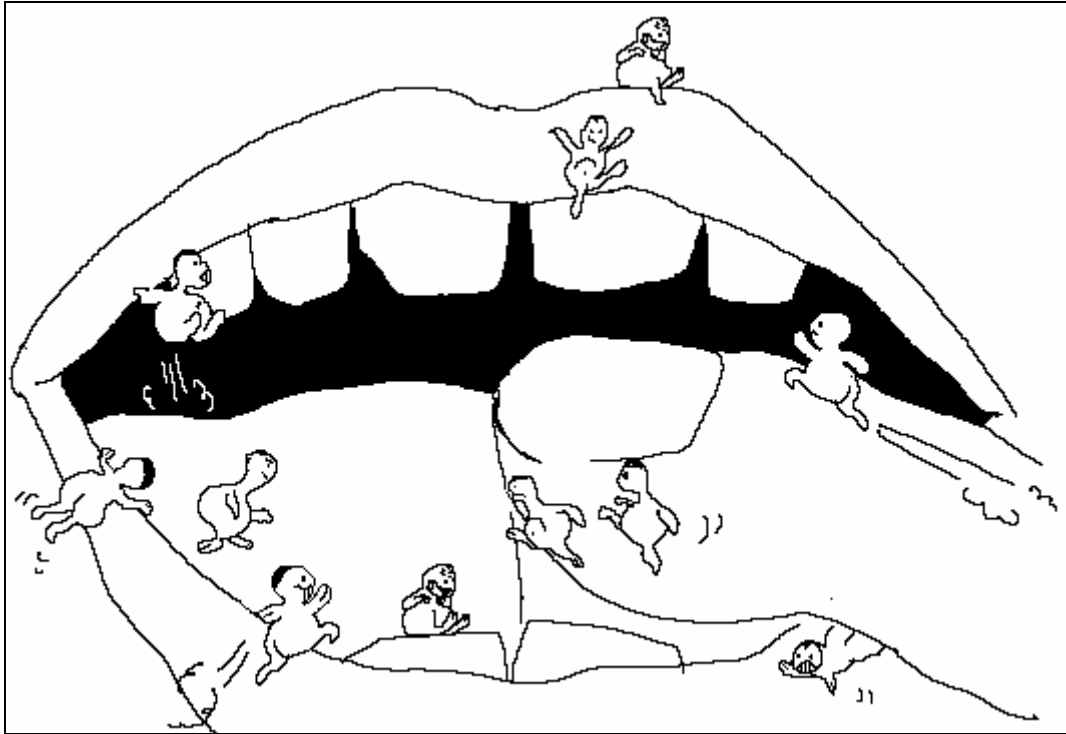
* Werkblad

De kleuters kleuren het werkblad en vertellen er een verhaaltje bij.

Aandachtspunt

- De juf benadrukt ook dat kinderen nooit op eigen houtje medicijnen mogen innemen.

Joop de microbe

lekker wassen

WO 1.10 De kleuters tonen goede gewoonten van dagelijkse hygiëne.

Integratie

Kan passen binnen het thema, wassen, ons lichaam, ...

Doelstelling

De kleuters bespreken hun dagelijks toilet.

Materiaal

Zeep, washandje, handdoek, shampoo, doucheschuim, kam, haarborstel, nagelborstel, nagelvijl, nagelkniptang of schaar, toiletpapier, een vuile pop 'Flup'.

Mogelijke activiteiten

* Verhaal

De juf vertelt het verhaal van vuile Flup.

Flup

Flup is een lieve jongen die zeer graag met andere kinderen speelt.

Niemand wil echter met hem spelen omdat hij vies is en niet lekker ruikt.

Wat kunnen we doen om Flup te helpen?

Wat moet hij doen om fris te worden?

Al het materiaal ligt op tafel. De kleuters mogen om beurten een voorwerp kiezen en vertellen wat je ermee doet en waarom je dat doet.

De kleuters geven Flup een uitgebreide poetsbeurt.

In verschillende groepen wordt de pop Flup volledig gewassen.

Ondertussen beantwoorden de kleuters de volgende vragen:

- Wat heb jij vanmorgen gebruikt om je te wassen?
- Wat heb je gisteravond gebruikt bij het wassen?
- Hoe voel je je als je gewassen bent?
- Wanneer was je en waarom?
- Hoe was je je?
- Hoeveel toiletpapier heb je nodig?
- Waarom moet je doorspoelen?
- Waarom moeten de jongens de bril omhoog doen?
- Hoe kan je best in de wc plassen?
- Hoe kunnen we best ongelukjes vermijden?
- Wat moet je doen na het wc- gebruik?

* Raadselspel

Ra ra wat is het?

- het ruikt lekker en het schuimt ...
(shampoo, zeep, ...)
- Ik gebruik het om mijn handen schoon te krijgen ...
(zeep, nagelborstel, water, ...)
- Mijn nagels hebben het regelmatig nodig ...
(vijl, schaartje, ...)
- Papa giet het in mijn bad ...
(badschuim, badolie, ...)
- Mama wast er mijn haren mee ...
(shampoo)
- Ik gebruik het op het toilet ...
(toiletpapier)
- Na het plassen ga ik steeds mijn handen ... (wassen)
- Mijn haren worden elke dag ...
(geborsteld, gekamd)
- en elke week ... (gewassen)
- en regelmatig ... (geknipt)
- ...

neusje snuiten

WO 1.10 De kleuters tonen goede gewoonten van dagelijkse hygiëne.

Integratie

Kan passen binnen het thema winter, ziek zijn, ...

Doelstelling

De kleuters oefenen de neusademhaling
De kleuters oefenen het neussnuiten.

Materiaal

Eendje, boot, blad of tak, bak water, kaars, paardebloem, spiegel, lint, pingpongbal, papieren zakdoeken.

Mogelijke activiteiten

De kinderen leren hun neus snuiten op een correct manier.

* Ademhalingsoefeningen

Als voorbereiding op het correct neusje snuiten oefenen we het ademen langs de neus. De kleuters moeten zich bewust worden van de neus als in- en uitademweg. Eerst oefenen we met beide neusgaten tegelijk. Daarna met elk neusgat afzonderlijk.

Met voorwerpen:

- We blazen voorwerpen zoals een eendje, een boot, blad of tak op het water verder.
- We blazen een kaars uit.
- We blazen de pluisjes van paardebloem weg.
- We trachten spiegels te bedampen.
- We houden een lintje voor onze neus en laten het bewegen door de lucht.

- We leggen een pingpongbal op tafel en blazen die weg.

Zonder voorwerpen:

- We bootsen de wind na.
- We doen alsof we aan een bloem ruiken.
- We zuchten, alsof we heel moe zijn.
- We ademen diep in en uit zoals de reus.

* Neus snuiten

De kleuterleidster voorziet een aantal papieren zakdoeken.

Neus leren snuiten: één voor één de neusgaten reinigen door om beurten het andere neusgat dicht te duwen.

Aandachtspunt

- Met de voorbereidende oefeningen kunnen we best beginnen wanneer er geen kleuters verkouden zijn.
- De laatste oefeningen voor het reinigen van de neus kunnen best herhaald en in praktijk gebracht worden, in een periode van veel snotneusjes.

Sofie de krokodil

WO 1.10 De kleuters tonen goede gewoonten van dagelijkse hygiëne.

Integratie

Kan passen binnen het thema tanden, ...

Doelstelling

De kleuters bespreken het belang van goed poetsen.

De kleuters vertellen dat ze hun tanden met een tandenborstel kunnen poetsen.

Materiaal

Knutselmateriaal.

Mogelijke activiteiten

* Verhaal

De juf vertelt.

Sofie, de krokodil

Een schip, geladen met suiker vaart op een grote stroom.

Plots zinkt het schip en de hele lading suiker komt in het water terecht.

Niet zo ver van de plaats van het ongeval leeft een familie krokodillen: de grootouders, ouders, kinderen, tantes ...

Sinds korte tijd vinden ze dat het water zo raar smaakt.

Ze begrijpen niet hoe dat mogelijk is.

Op een namiddag echter begint Sofie, de krokodilkleuter te wenen.

"Mama, ik heb zo'n tandpijn, mijn tandjes doen zo'n pijn!"

Terwijl ze nog aan het jammeren is, komt haar broer aangezwommen en huilt mee:

"Oh mijn tanden, mijn tanden, wat is er toch met mijn tanden!"

Mama krokodil is radeloos en roept vader erbij en vertelt hem alles.

Vader zegt: "Flauwekul, die kinderen klagen altijd!" en hij zwemt verder.

De hele nacht kunnen de kinderen niet slapen, ze jammeren en wenen.

En ... de volgende dag heeft iedereen tandpijn.

Enkel mama krokodil is nog fit en zij gaat hulp zoeken.

Ze zwemt naar de oever en komt daar het nijlpaard tegen.

"Wel krokodil, vraagt het nijlpaard, wat doe je zo ver uit het water?"

"Mijn hele familie heeft tandpijn en nu zoek ik een dokter" zegt mama krokodil.

"Ik weet waarom de krokodillen tandpijn hebben," zegt het nijlpaard, "enkele weken geleden is er een suikerschip gezonken en heel de lading suiker is in het water terechtgekomen.

Suiker is heel slecht voor de tanden.

Het maakt er gaatjes in als je je tanden niet poetst. Ik had er ook al last van, maar ik heb een oplossing gevonden. Na elke maaltijd komt een vogel en die pikt met zijn fijne snavel tussen mijn tanden zodat er geen etensresten kunnen blijven steken. Daarna spoel ik mijn mond."

Mama krokodil weet niet wat ze hoort, maar vraagt toch waar ze die vogel kan vinden. Het nijlpaard wijst haar de weg en de krokodil gaat op zoek. Mama krokodil gaat naar de stroom terug en ziet hoe een grote vogel met zijn lange poten in de rivier waadt.

Ze bedenkt een manier om ongemerkt bij de vogel te komen, want die is immers bang voor haar. Plots zakt de vogel met zijn poten zo diep in het slijk, dat hij niet meer stappen kan. Wegvliegen gaat ook niet, want een laaghangende tak sluit hem in.

Mama krokodil duikt het water in en zwemt rustig op de vogel af.

Ze opent haar grote mond en bijt de overhangende tak gewoon door. De vogel vliegt naar de dichtstbijzijnde boom. "Hé krokodil, waarom heb je me niet opgegeten?" vraagt hij.

Mama krokodil legt hem uit wat er gebeurd is en waarom ze de vogel nodig heeft. Ze vraagt om hulp. De vogel wil graag helpen en roept zijn vrienden bij elkaar.

Samen poetsen ze de tanden van de krokodillenfamilie. Sindsdien is het bij de krokodillen de gewoonte om een middagpauze in te lassen om hun tanden te laten verzorgen en ... tandpijn hebben ze nu niet meer.

De kinderen zeggen wat ze onthouden hebben uit het verhaal en komen tot een besluit: suiker is slecht voor de tanden. Na iedere maaltijd moeten we de tandjes poetsen.

Na het verhaal kunnen de kinderen de personages uit het verhaal knutselen en het verhaal van de krokodillen naspelen.

Aandachtspunt

- Suiker kunnen we beter niet te veel eten, zelfs al poetsen we onze tanden.

tanden

WO 1.10 De kleuters tonen goede gewoonten van dagelijkse hygiëne.

Integratie

Kan passen binnen het thema tanden, ...

Doelstelling

De kleuters vertellen dat het belangrijk is een schone tandenborstel te gebruiken. De kleuters vertellen dat een tandenborstel regelmatig vervangen moet worden.

Materiaal

Zelf meegebrachte, versleten tandenborstels

Mogelijke activiteiten

* Meespeelverhaal

De juf vertelt een verhaaltje over Pieter. De kinderen mogen alle bewegingen die Pieter maakt ook meedoen, zonder voorwerpen.

Pieter

*Pieter ligt in zijn bed en slaapt.
De wekker loopt af en Pieter wordt wakker, hij rekt zich en wrijft de slaap uit zijn ogen.
Hij geeuwt met zijn mond open.*

*"Moet ik nu echt al opstaan?
Ik had net zo'n mooie droom."
Met slaapogen gaat hij naar de badkamer.
Hij wast zich en gaat daarna eten.
Natuurlijk vergeet hij ook niet zijn tanden te poetsen.
Hij vindt dat je mond dan zo fris ruikt.*

Pieters tandenborstel is reeds oud en zo ziet hij er ook uit. De haren van de tandenborstel

staan niet meer mooi recht, maar steken alle richtingen uit.

Er ontbreken ook een paar haren. Maar Pieter gebruikt hem nog steeds. Hij neemt zijn bekertje, opent de waterkraan, vult zijn bekertje en doet de kraan weer dicht.

Hij neemt zijn tandenborstel en tandpasta. Hij begint zijn tanden te poetsen. Eerst de voorzijde, dan de achterkant. heen en weer gaat hij met zijn tandenborstel. Daarna schrobt hij zijn tanden nog eens in de andere richting. Tenslotte spoelt hij zijn mond met het water. Hij glijdt met zijn tong over zijn tanden om te zien of ze helemaal schoon zijn.

"Dat is gek," denkt hij, "mijn tanden zijn niet zo proper als anders. En wat voel ik nog tussen die twee tanden? Dat ga ik eens aan mama vragen."

Hij loopt snel naar zijn moeder en vertelt haar wat hij gevoeld heeft.

"Laat je tandjes eens zien!" zegt mama.

"Maar Pieter, ze zijn niet helemaal schoon en er hangen haren uit je tandenborstel tussen je tanden. Wat gek!

Ga eens gauw je tandenborstel halen.

Ik zal hem eens bekijken."

Pieter gaat zijn tandenborstel halen en holt weer naar mama.

"Die tandenborstel kun je niet meer gebruiken, Pieter, die laat zijn haren los!"

Pieter is erg treurig, omdat hij zijn tandenborstel niet meer gebruiken mag.

Mama ziet hoe treurig hij is en zegt:

"Je moet helemaal niet treurig zijn.

Vanmiddag gaan we een nieuwe tandenborstel kopen. Je mag er dan zelf een hele mooie uitzoeken. En je oude borstel, die gooien we nog niet weg, want daar kan je nog van alles mee doen! Kom maar, ik zal je eens tonen hoe mooi je daarmee schilderen kunt!"

De kinderen maken met een zelf meegebrachte versleten tandenborstel een schilderij met spat- en druiptechniek.

Aandachtspunt

- We gebruiken minstens om de drie maanden een nieuwe tandenborstel.
- De juf heeft enkele oude tandenborstels in reserve.

warm of koud?

LO 2.10 De kleuters ontwikkelen een goede hygiënische gewoonte en weten dat ze schoeisel en kledij moeten aanpassen aan de omstandigheden.

Integratie

Kan passen binnen het thema seizoenen, kledij, ... of bij het onthaal, ...

Doelstelling

De kleuters passen kleding en schoeisel, aangepast aan de omstandigheden.

Materiaal

Werkblad 'warm of koud'.
Kleurpotloden of viltstiften.

Mogelijke activiteiten

* Klasgesprek

De juf bespreekt met de kinderen het weer en de kleding die de kinderen die dag dragen.
Ze bespreken wie het nu koud of warm of juist goed heeft.

* Aankleedpoppen

Iedere kleuter krijgt werkblad. Ze bepalen eerst welk figuurtje het best gekleed is voor de aangegeven weersomstandigheid.
Het juiste figuurtje mag ingekleurd worden.

Aandachtspunt

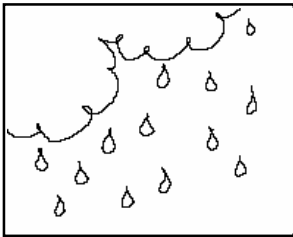
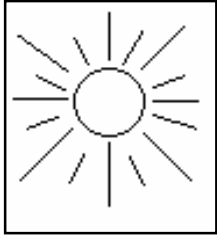
- Plezierig is het, in de klas verkleedkoffers per seizoen aan te leggen. Zo oefenen de kleuters het kiezen van het aangepaste kledingstuk. Ze trainen bovendien het aan- en uitkleden.
- Kleutergymnastiek en psychomotorische oefeningen behoren tot het programma van de kleuterschool. Vaak wordt hierbij echter nog niet aan turnkledij gedacht.

Toch is het noodzakelijk de kleuters in een T-shirt en sportbroekje met turnpantoffels te laten turnen.

Dit om velerlei redenen:

- Om hygiënische redenen: om hun kleding niet te zeer te bezweten.
- Om veiligheidsredenen: met rokken, broeksriemen of bretellen, brede mouwen of broekspijpen, halsdoekjes en opgezette zakken kunnen kinderen aan de toestellen blijven hangen.
- De kinderen voelen zich in lichte turnkledij beter en kunnen zich vrijer bewegen.
- Het voortdurend losspringen van knopen, uitgaan van open schoenen, vastdoen van veters, ... werkt storend op de vlotheid van de oefening.
- Bij het oefenen en bij sommige spelen worden kledingstukken soms stukgescheurd.
- Met ongeschikt schoeisel struikelen de kinderen eerder
- Zonder schoenen, op kousenvoeten kunnen de kleuters uitglijden.

warm of koud

wat is er aan de hand?

WO 1.9 De kleuters kunnen bij zichzelf en bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond herkennen. De kleuters kunnen in concrete situaties gedragingen herkennen die bevorderlijk of schadelijk zijn voor hun gezondheid.

Integratie

Kan passen binnen het thema ziek zijn, de dokter, winter, ... in een periode van veel afwezigheden.

Doelstelling

De kleuters kunnen het verschil tussen ziek, gezond en gewond herkennen en verwoorden.

Materiaal

Een pop met vuurrøde wangen en røde neus.
Een pop met een heel wit gelaat en donkere kringen onder de ogen.
Een pop met røde uitslag over heel het lichaam.
Een pop met arm in verband.

Mogelijke activiteiten

* Poppen

De juf bereidt de poppen voor, zoals omschreven bij het materiaal.
Ze verdeelt de kinderen in vier groepjes.

Ze merkt op dat de poppen er vanmorgen zo anders uitzien.
Om beurten wordt een groepje naar de poppenhoek gestuurd.

Ze brengen een pop mee en vertellen wat er 'anders' is.

Samen bedenken ze wat er aan de hand zou kunnen zijn.

Daarna bespreken de kinderen of ze zelf al eens meegemaakt hebben dat ze er zo eigenaardig uitzagen.

Is er enkel iets te zien als we ziek of gewond zijn?

Wat kunnen we ook horen?

Mogelijke antwoorden:

- niezen, hoesten, snurken
- door de neus praten, hees praten

Wat voelen we?

Mogelijke antwoorden:

- pijn, rillingen
- warmte, moeheid

Is er nu een ziek kindje in de klas?

Wat moet je doen als je ziek of gewond bent?

Mogelijke antwoorden:

- hulp vragen aan volwassenen
- niet naar school komen, want dan kan je andere kinderen besmetten en zelf nog zieker worden
- in bed blijven liggen en rusten als de dokter het zegt
- je wegdraaien bij niezen of hoesten
- meer je handen wassen
- geen te warme kleding dragen
- elke dag een schone zakdoek meebrengen of wegwerpzakdoekjes gebruiken
- voldoende water drinken

Als afsluiting worden alle zieke poppen lekker vertroeteld en in bed gestopt.